

TARYBOS REKOMENDACIJA**2019 m. liepos 9 d.****dėl 2019 m. Latvijos nacionalinės reformų programos su Tarybos nuomone dėl 2019 m. Latvijos stabilumo programos**

(2019/C 301/14)

EUROPOS SAJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 121 straipsnio 2 dalį ir 148 straipsnio 4 dalį,

atsižvelgdama į 1997 m. liepos 7 d. Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1466/97 dėl biudžeto būklės priežiūros stiprinimo ir ekonominės politikos priežiūros bei koordinavimo ⁽¹⁾, ypač į jo 5 straipsnio 2 dalį,

atsižvelgdama į Europos Komisijos rekomendaciją,

atsižvelgdama į Europos Parlamento rezoliucijas,

atsižvelgdama į Europos Vadovų Tarybos išvadas,

atsižvelgdama į Užimtumo komiteto nuomonę,

atsižvelgdama į Ekonomikos ir finansų komiteto nuomonę,

atsižvelgdama į Socialinės apsaugos komiteto nuomonę,

atsižvelgdama į Ekonominės politikos komiteto nuomonę,

kadangi:

- (1) 2018 m. lapkričio 21 d. Komisija priėmė metinę augimo apžvalgą, kuria pradedamas 2019 m. Europos ekonominės politikos koordinavimo semestras. Ji tinkamai atsižvelgė į 2017 m. lapkričio 17 d. Europos Parlamento, Tarybos ir Komisijos paskelbtą Europos socialinių teisių ramstį. 2019 m. kovo 21 d. Europos Vadovų Taryba patvirtino metinėje augimo apžvalgoje nustatytus prioritetus. 2018 m. lapkričio 21 d. Komisija pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 1176/2011 ⁽²⁾ priėmė ir įspėjimo mechanizmo ataskaitą – joje Latvija nenurodyta kaip viena iš valstybių narių, dėl kurių reikės parengti nuodugnią apžvalgą. Tą pačią dieną Komisija taip pat priėmė rekomendaciją dėl Tarybos rekomendacijos dėl euro zonos ekonominės politikos; tą rekomendaciją Europos Vadovų Taryba patvirtino 2019 m. kovo 21 d. 2019 m. balandžio 9 d. Taryba priėmė rekomendaciją dėl euro zonos ekonominės politikos ⁽³⁾ (toliau – euro zonai skirta rekomendacija), kurioje pateikiamos penkios rekomendacijos euro zonai (toliau – rekomendacijos euro zonai);
- (2) kaip valstybė narė, kurios valiuta yra euro, atsižvelgdama į glaudžias ekonominės ir pinigų sąjungos šalių ekonomikos sąsajas, Latvija turėtų užtikrinti, kad 2019 m. euro zonai skirta rekomendacija, kaip nurodyta toliau išdėtytose 1–4 rekomendacijose, būtų visiškai ir laiku įgyvendinta. Visų pirma, sutelkus su investicijomis susijusią ekonominę politiką į nurodytas sritis ir pasitelkus įgūdžių gerinimo priemones bus lengviau įgyvendinti pirmą rekomendaciją euro zonai dėl našumo didinimo siekiant perbalansuoti euro zoną, o mokesstinės priemonės padės įgyvendinti trečią rekomendaciją euro zonai dėl darbo rinkos veikimo;

⁽¹⁾ OL L 209, 1997 8 2, p. 1.

⁽²⁾ 2011 m. lapkričio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1176/2011 dėl makroekonominių disbalansų prevencijos ir naikavimo (OL L 306, 2011 11 23, p. 25).

⁽³⁾ OL C 136, 2019 4 12, p. 1.

- (3) 2019 m. vasario 27 d. paskelbta 2019 m. Latvijai skirta ataskaita. Joje įvertinta Latvijos pažanga, padaryta įgyvendinant 2018 m. liepos 13 d. Tarybos priimtas konkrečiai šaliai skirtas rekomendacijas⁽⁴⁾, tolesni veiksmai, kurių Latvija ėmėsi atsižvelgdama į ankstesniais metais priimtas konkrečioms šalims skirtas rekomendacijas, ir Latvijos pažanga siekiant nacionalinių tikslų pagal strategiją „Europa 2020“;
- (4) 2019 m. nacionalinę reformų programą Latvija pateikė 2019 m. balandžio 15 d., o 2019 m. stabilumo programą – 2019 m. balandžio 17 d. Siekiant atsižvelgti į jų tarpusavio sąsajas, abi programos vertintos vienu metu;
- (5) į atitinkamas konkrečioms šalims skirtas rekomendacijas atsižvelgta sudarant 2014–2020 m. Europos struktūrinių ir investicijų fondų (toliau – ESI fondai) programas. Kaip numatyta Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1303/2013⁽⁵⁾ 23 straipsnyje, Komisija gali paprašyti valstybės narės peržiūrėti savo partnerystės sutartį ir susijusias programas bei pasiūlyti jų pakeitimus, jei tai būtina siekiant remti atitinkamų Tarybos rekomendacijų įgyvendinimą. Kaip naudotūsi šia nuostata, Komisija išsamiau nurodė priemonių, kuriomis ESI fondų veiksmingumas siejamas su patikimu ekonomikos valdymu, taikymo gairėse;
- (6) šiuo metu Latvijai taikoma Stabilumo ir augimo pakto prevencinė dalis. 2019 m. stabilumo programoje Vyriausybė numato nominaliojo balanso pagerėjimą nuo 1,0 % bendrojo vidaus produkto (BVP) deficito 2018 m. iki 0,5 % BVP deficito 2019 m. ir iki 0,4 % BVP 2020 m. bei 0,2 % BVP 2021 m. Remiantis perskaičiuotu struktūriniu balansu⁽⁶⁾, vidutinės trukmės biudžeto tikslą, t. y. 1 % BVP struktūrinį deficitą, planuojama pasiekti 2019 m., atsižvelgiant į leidžiamą ribą, susijusią su struktūrinių reformų, dėl kurių leista taikyti laikiną nuokrypį, įgyvendinimu. 2019 m. stabilumo programoje numatoma, kad valdžios sektoriaus bendrosios skolos santykis su BVP iki 2022 m. sumažės iki 33,1 % BVP. 2019 m. stabilumo programos BVP augimo projekcijos atrodo tikėtinos. Rizika biudžeto būklei yra subalansuota;
- (7) 2018 m. liepos 13 d. Taryba rekomendavo, kad Latvija 2019 m. pasiektų vidutinės trukmės biudžeto tikslą, atsižvelgiant į leidžiamas ribas, susijusias su struktūrinių reformų, dėl kurių leista taikyti laikiną nuokrypį, įgyvendinimu. Tai atitinka didžiausią grynųjų pirminių valdžios sektoriaus išlaidų⁽⁷⁾ nominalų augimą, sudarantį 4,8 % 2019 m. ir atitinkantį 0,2 % BVP struktūrinio balanso pagerėjimą. Remiantis Komisijos 2019 m. pavasario prognoze numatoma, kad Latvija bus arti vidutinės trukmės biudžeto tikslo, atsižvelgiant į leidžiamą ribą, susijusią su struktūrinių reformų, dėl kurių leista taikyti laikiną nuokrypį, įgyvendinimu. Taigi dabartinis vertinimas rodo tam tikro nukrypimo riziką 2019 m. Tačiau prognozuojamas grynųjų pirminių valdžios sektoriaus išlaidų nominalus augimas šiuo metu rodytų didelio nukrypimo nuo reikalavimo riziką 2019 m. Jei atliekant būsimums vertinimus nebebus prognozuojama, kad struktūrinis balansas bus artimas vidutinės trukmės biudžeto tikslui, atsižvelgiant į leidžiamą ribą, susijusią su struktūrinių reformų, dėl kurių leista taikyti laikiną nuokrypį, įgyvendinimu, atliekant bendrą vertinimą reikėtų atsižvelgti į galimą nukrypimą nuo reikalavimo;
- (8) 2020 m., atsižvelgiant į prognozuojamą 1,3 % Latvijos gamybos apimties atotrūkį, grynųjų pirminių valdžios sektoriaus išlaidų nominalus augimas neturėtų viršyti 3,5 %, o tai atitinka 0,5 % BVP struktūrinį koregavimą pagal bendrai sutartą reikalavimų koregavimo matricą taikant Stabilumo ir augimo paketą. Remiantis Komisijos 2019 m. pavasario prognoze numatoma, kad, jeigu politika nesikeis, Latvija bus arti vidutinės trukmės biudžeto tikslo. Taigi dabartinis vertinimas rodo tam tikro nukrypimo riziką 2020 m. Tačiau prognozuojamas grynųjų pirminių valdžios sektoriaus išlaidų nominalus augimas šiuo metu rodytų didelio nukrypimo nuo reikalavimo riziką 2020 m. Jei atliekant būsimums vertinimus nebebus prognozuojama, kad struktūrinis balansas bus artimas vidutinės trukmės biudžeto tikslui, atliekant bendrą vertinimą reikėtų atsižvelgti į galimą nukrypimą nuo reikalavimo. Apskritai Taryba mano, kad Latvija turi būti pasirengusi imtis papildomų priemonių 2019 m., kad būtų laikomasi Stabilumo ir augimo pakto nuostatų;

⁽⁴⁾ OL C 320, 2018 9 10, p. 60.

⁽⁵⁾ 2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1303/2013, kuriuo nustatomos Europos regioninės plėtros fondai, Europos socialiniam fondui, Sanglaudos fondai, Europos žemės ūkio fondai kaimo plėtrai ir Europos jūros reikalų ir žuvininkystės fondai bendros nuostatos ir Europos regioninės plėtros fondai, Europos socialiniam fondui, Sanglaudos fondai ir Europos jūros reikalų ir žuvininkystės fondai taikytinos bendrosios nuostatos ir panaikinamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1083/2006 (OL L 347, 2013 12 20, p. 320).

⁽⁶⁾ Pagal ciklą pakoreguotas balansas atėmus vienkartinės ir laikinąsias priemones, Komisijos perskaičiuotas taikant bendrai sutartą metodiką.

⁽⁷⁾ Grynąsias pirmines valdžios sektoriaus išlaidas sudaro visos valdžios sektoriaus išlaidos atėmus palūkanų išlaidas, Sąjungos fondų pajamomis visiškai kompensuojamas išlaidas Sąjungos programoms ir išlaidų nedarbo išmokoms nediskrecinius pokyčius. Nacionaliniu lygmeniu finansuojamas bendrojo pagrindinio kapitalo formavimas išlyginamas per ketverių metų laikotarpį. Įskaičiuojamos diskrecinės su pajamomis susijusios priemonės arba įstatymais nustatytas pajamų padidėjimas. Vienkartinės priemonės, susijusios tiek su pajamomis, tiek su išlaidomis, neįskaičiuojamos;

- (9) Latvijos mokestinės pajamos, kaip bendrojo vidaus produkto dalis, yra mažos, palyginti su Sąjungos vidurkiu, ir tam tikru mastu riboja galimybes teikti viešąsias paslaugas, visų pirma sveikatos priežiūros, ir užtikrinti socialinę įtrauktį. Kapitalas ir nekilnojamasis turtas yra santykinai per mažai apmokestinti, o išaldžius žemės ir nekilnojamojo turto mokesčiams apskaičiuoti naudojamas vertes pajamos iš jų dar labiau sumažės. Kartu darbo jėgos mokesčių našta, tenkanti mažai uždirbantiems asmenims, nors ir buvo sumažinta, išlieka didelė, palyginti su Sąjungos vidurkiu. Remiantis įvairiais įverčiais, per pastaruosius kelerius metus šešėlinės ekonomikos dalis sumažėjo. Nepaisant to, nedeklaruojamos ekonominės veiklos dalis Latvijoje didesnė nei kitose Baltijos šalyse. Visų pirma didelę šešėlinės ekonomikos dalį sudaro nedeklaruojami atlyginimai (atlyginimai vokeliuose), ypač statybos sektoriuje;
- (10) dėl įtarimų pinigų plovimu uždariusi trečią pagal dydį banką Latvija sugriežtino klientų nerezidentų reglamentavimą. Todėl nuo 2018 m. gegužės mėn. nerezidentų indėlių, kurie yra pagrindinis pinigų plovimo rizikos šaltinis Latvijoje, labai sumažėjo, tačiau iššūkių kovojant su pinigų plovimu išlieka. Latvija taip pat parengė išsamų veiksmų planą, kaip patobulinti kovos su pinigų plovimu ir terorizmo finansavimu strategiją. Pagrindiniai veiksmų plane išvardyti prioritetai yra, be kita ko, sugriežtinti rizika grindžiamą priežiūrą, užtikrinti, kad priežiūros institucijos turėtų reikiamų žmogiškųjų išteklių ir kad tyrimų institucijos veiksmingai keistųsi informacija ir bendradarbiautų tarpusavyje ir su privačiuoju sektoriumi. Šias priemones, kai jos bus priimtos, reikėtų veiksmingai įgyvendinti. Galiausiai, reikia didinti teisėsaugos ir teisminių institucijų pajėgumą;
- (11) Latvija susiduria su sunkumais įgyvendindama kelis Europos socialinių teisių ramsčio socialinės apsaugos ir įtraukties principus. Pajamų nelygybė Latvijoje yra didelė, kadangi perskirstymas per mokesčių ir išmokų sistemą yra mažas. Socialinės išmokos tebėra neadekvačios, o socialinių pervedimų poveikis skurdo ir nelygybės mažinimui yra ribotas. Pagyvenusių žmonių ir neįgaliųjų skurdo rizika yra palyginti didelė ir toliau didėja, nes išmokų augimas atsilieka nuo darbo užmokesčio augimo. Pagyvenusių žmonių skurdo ar socialinės atskirties rizikos lygis buvo 49,0 % 2018 m. (Sąjungos vidurkis 2017 m. buvo 18,2 %), o neįgaliųjų – 40,7 % 2017 m. (Sąjungos vidurkis 2017 m. buvo 29,3 %). Valstybinė socialinė išmoka neįgaliesiems ir minimali senatvės pensija nuo 2006 m. nebuvo peržiūrėtos. Minimalių pajamų lygio reforma, apie kurią buvo paskelbta 2014 m., taip ir neįgyvendinta, ir tai daro neigiamą poveikį skurdžiausiems namų ūkiams. Galimybė naudotis ilgalaikę priežiūrą taip pat išlieka menka. Todėl socialinės atskirties problemai spręsti, įskaitant pagalbą maistu ir materialinę pagalbą labiausiai skurstantiems asmenims, reikia investicijų. Be to, investicijų, taip pat į infrastruktūrą, reikia siekiant pagerinti galimybes naudotis vaiko priežiūros, ilgalaikės priežiūros, įsidarbinimo ir kitomis socialinėmis paslaugomis ir sudaryti sąlygas integruoti sveikatos ir socialines paslaugas, įskaitant perėjimą nuo institucinės prie bendruomeninės globos. Žmonių, kurių būsto sąlygos labai prastos, dalis yra viena didžiausių Europoje (15,2 %, palyginti su vidutiniškai 4,0 % Sąjungoje 2017 m.), o socialinio būsto nedaug. Kad aprūpinimas įperkamu būstu pagerėtų, reikalingos investicijos;
- (12) apskritai užimtumo lygis aukštas ir toliau didėja, tačiau nepalankūs demografiniai pokyčiai ir emigracija neigiamai veikia darbuotojų skaičiumi išreikštą užimtumą. Be to, užimtumas skiriasi įvairiuose regionuose, taip pat ir pagal igūdžių lygį. Vyresnio amžiaus žmonės, kurių igūdžiai pasenę, turi daugiau sunkumų. Žemas darbo jėgos skaitmeninių igūdžių lygis riboja įmonių galimybes naudotis skaitmeninėmis technologijomis ir mažina inovacijų diegimo potencialą. Besimokančių suaugusiųjų ir bedarbių, dalyvaujančių įgyvendinant aktyvias darbo rinkos priemones, skaičius mažesnis už Sąjungos vidurkį;
- (13) švietimo sistemos iššūkis – konsoliduoti išteklius ir kartu gerinti kokybę bei veiksmingumą. Vertinant pagal mokymosi rezultatus, Latvijos švietimo sistema veikia gerai, tačiau galimybės gauti kokybišką išsilavinimą ir toliau priklauso nuo gyvenamosios vietos ir mokyklos tipo. Įgyvendinant profesinio rengimo ir mokymo programų reformą, kuria tas programas siekiama suderinti su dabartiniais igūdžių poreikiais, daroma pažanga, o sąlygos profesinėse mokyklose labai pagerėjo. Tačiau patrauklumas tebėra mažas: stojančiųjų skaičius ir naujų absolventų užimtumo lygis nesiekia Sąjungos vidurkio;

- (14) įgūdžių pasiūlos užtikrinimas yra viena iš pagrindinių sričių, kurioms vis dar labai reikia investicijų. Adekvачių investicijų, be kita ko, į infrastruktūrą, reikia siekiant gerinti švietimo ir mokymo kokybę, veiksmingumą ir atitiktį darbo rinkos poreikiams, taip pat skatinti mokymąsi visą gyvenimą, visų pirma sudaryti lanksčias kvalifikacijos kėlimo ir perkvalifikavimo galimybes. Investicijų taip pat reikia siekiant sudaryti geresnes galimybes įsidarbinti, be kita ko, siekiant gerinti informavimo apie aktyvią darbo rinkos politiką veiklą ir jos aprėptį, didinti darbo jėgos tinkamumą, taip pat sektorinį ir regioninį darbo jėgos judumą. Apskritai siekiant skatinti sudaryti teisingas darbo sąlygas ir įgyvendinti Europos socialinių teisių ramstį svarbu stiprinti socialinių partnerių gebėjimus;
- (15) pagrindinės prastų gyventojų sveikatos rodiklių priežastys yra mažos viešosios išlaidos sveikatos priežiūrai ir nesveika gyvensena. Neseniai padidinus sveikatos priežiūros finansavimą bus pašalinti tam tikri prieinamumo apribojimai, susiję su metiniais paslaugų limitais ir ilgu laukimo laiku. Tačiau viešasis sveikatos priežiūros finansavimas ir toliau yra daug mažesnis už Sąjungos vidurkį. Vienodos galimybės laiku gauti sveikatos priežiūros paslaugas yra ribotos. Tai lemia didelius asmenų nurodytus nepatenkintus priežiūros poreikius dėl didelių mokėjimų savo lėšomis, ypač pažeidžiamų grupių, taip pat nelygias galimybes. Reformos, kuriomis siekiama didinti sveikatos priežiūros veiksmingumą ir gerinti kokybę, vykdomos, tačiau jos dar tik pradėtos ir turėtų būti spartinašios; be kita ko, būtina imtis veiksmingų prevencijos priemonių, racionalizuoti ligoninių sektorių, stiprinti pirminę priežiūrą ir spręsti kokybės valdymo klausimus. Latvijai taip pat trūksta sveikatos priežiūros darbuotojų, visų pirma slaugytojų, o tai trukdo teikti viešąsias sveikatos priežiūros paslaugas ir kelia riziką sveikatos srities reformų sėkmei. Jeigu įsigalios nuostatos dėl sveikatos priežiūros paslaugų skirstymo į du – visą ir minimalų – krepšelius, kyla rizika, kad lygios galimybės gauti sveikatos priežiūros paslaugas dar sumažės ir sveikatos priežiūros rezultatai suprastės. Siekiant padidinti sveikatos priežiūros paslaugų prieinamumą, įperkamumą ir kokybę, kad pagerėtų gyventojų sveikatos būklė ir būtų užtikrintas ilgesnis ir sveikesnis profesinis gyvenimas, reikia adekvачių investicijų į sveikatos priežiūrą, įskaitant infrastruktūrą;
- (16) į mokslinius tyrimus ir technologinę plėtrą Latvija investuoja nedaug, taip pat labai trūksta investicijų į inovacijas. 2017 m. Latvijos išlaidų moksliniams tyrimams ir technologinei plėtrai dalis buvo viena iš mažiausių Sąjungoje ir per pastarąjį dešimtmetį buvo gana stabili. Be to, mokslinių tyrimų finansavimas beveik visiškai priklauso nuo Sąjungos fondų. Todėl Latvijos inovacijų veiklos rezultatai yra vidutiniški: ji turi tam tikrų stipriųjų pusių, tokių kaip informacijos, ryšių ir technologijų infrastruktūra, tačiau atsilieka žmoniškųjų išteklių, viešojo ir privačiojo sektorių bendradarbiavimo ir investicijų į intelektinę nuosavybę srityse;
- (17) taip pat labai trūksta investicijų, skirtų regioniniams trūkumams mažinti. Tarp Rygos ir kitų Latvijos regionų vis dar esama didelių ekonominių skirtumų. Nors visa Latvija artėja prie Sąjungos, skirtumas tarp sostinės regiono ir kitų šalies regionų ekonominės veiklos rezultatų nuo Latvijos įstojimo į Sąjungą nesumažėjo. Įvairiuose Latvijos regionuose viešųjų paslaugų konkurencingumas ir kokybė labai skiriasi ir turi įtakos jų teritoriniam patrauklumui. Todėl pasinaudojant investicijomis reikėtų mažinti didelius regioninius skirtumus judumo srityje ir skaitmeninėje infrastruktūroje, visų pirma vietinės linijos („paskutinės mylios“) jungčių srityje. Susisiekimo transeuropiniame transporto tinkle ir su periferiniais ir pasienio regionais trūkumai vis dar labai dideli ir neigiamai veikia Latvijos ekonominę veiklą ir eksportą. Taip pat trūksta investicijų projektui „Rail Baltica“ ir pagrindiniams elektros energijos infrastruktūros projektams, kurie yra Baltijos energijos rinkos jungčių plano dalis, užbaigti. Be to, reikia investuoti į efektyvų išteklių naudojimą, kad Latvija sparčiau įgyvendintų energetikos pertvarką. Reikia dėti daugiau pastangų siekiant didinti bendrą energijos vartojimo efektyvumą, visų pirma gyvenamosios paskirties būsto ir transporto sektoriuose;
- (18) neseniai priimtas įstatymas dėl pranešėjų – žingsnis reikiama linkme, neseniai pagreitį taip pat įgavo šalies kovos su korupcija įstaigos veikla, nes ji atskleidė kelis aukšto lygio korupcijos atvejus. Nepaisant to, vis dar manoma, kad Vyriausybės priimamiems sprendimams įtakos turi favoritizmas, o viešųjų pirkimų procesas dėl skaidrumo stokos neatsparus korupcijai, visų pirma savivaldybėse ir valstybės bei savivaldybių valdomose įmonėse. 2020 m. sausio 1 d. įsigaliosiančiais Konkurencijos įstatymo pakeitimais bus apribota valstybės bei savivaldybių valdomų įmonių galimybė savo veikla daryti neigiamą poveikį konkurencijai. Interesų konfliktų tvarkos teisės aktų pakeitimai gali lemti piktnaudžiavimą. Neseniai priimtas Etikos kodeksas netaikomas politiniams pagrindais paskirtiems asmenims;

- (19) viešosios paslaugos nėra pritaikytos prie mažėjančio gyventojų skaičiaus ir senėjančios visuomenės. Dėl mažėjančio gyventojų skaičiaus ir urbanizacijos infrastruktūra ir viešosiomis paslaugomis kaimo vietovėse naudojamosi nepakankamai. Būtina parengti viešojo administravimo, švietimo, sveikatos priežiūros paslaugų strategijas, kuriomis būtų išsaugotos galimybės gauti kokybiškas paslaugas retai gyvenamose vietovėse ir vietovėse, kuriose gyventojų mažėja, kartu užtikrinant didesnę veiksmingumą. Neseniai paskelbta apie planus iki 2021 m. gruodžio mėn. įgyvendinti bendrą teritorinę administracinę reformą. Laiku įgyvendinus šią reformą būtų galima padidinti viešojo sektoriaus atskaitomybę ir veiksmingumą, juo labiau atsižvelgiant į Sąjungos fondų veiksmų programą, kuri turi būti patvirtinta iki 2020 m.;
- (20) tam tikrus rekomendacijose nustatytus trūkumus, visų pirma 2019 m. šalies ataskaitos D priede nurodytose srityse, turėtų padėti pašalinti 2021–2027 m. Sąjungos fondų programavimas. Tai suteiktų Latvijai galimybę atsižvelgiant į regioninius skirtumus optimaliai panaudoti šiuos fondus nustatytuose sektoriuose. Kad šios investicijos būtų sėkmingos, svarbu stiprinti šalies administracinius gebėjimus valdyti šiuos fondus;
- (21) per 2019 m. Europos semestrą Komisija atliko išsamią Latvijos ekonominės politikos analizę ir ją paskelbė 2019 m. šalies ataskaitoje. Be to, ji įvertino 2019 m. stabilumo programą, 2019 m. nacionalinę reformų programą ir tolesnius veiksmus, kurių Latvija ėmėsi atsižvelgdama į ankstesniais metais jai skirtas rekomendacijas. Komisija įvertino ne tik jų svarbą tvariai Latvijos fiskalinei ir socialinei bei ekonominei politikai, bet ir tai, kaip jie atitinka Sąjungos taisykles ir gaires, nes būtina stiprinti bendrą Sąjungos ekonomikos valdymą Sąjungos lygio priemonėmis prisidedant prie būsimų nacionalinių sprendimų;
- (22) atsižvelgdama į šį vertinimą, Taryba išnagrino 2019 m. stabilumo programą, o jos nuomonė⁽⁸⁾ pateikta visų pirma toliau išdėstytoje 1 rekomendacijoje,

REKOMENDUOJA Latvijai 2019 ir 2020 m. imtis šių veiksmų:

1. Užtikrinti, kad 2020 m. grynųjų pirminių valdžios sektoriaus išlaidų nominalus augimas neviršytų 3,5 %, o tai atitiktų 0,5 % BVP metinį struktūrinį koregavimą. Mažinti mažas pajamas gaunantiems asmenims taikomus mokesčius, juos perkeliant į kitus šaltinius, visų pirma kapitalą ir nekilnojamąjį turtą, ir gerinant mokestinių prievolių vykdymą. Užtikrinti veiksmingą kovos su pinigų plovimu sistemos priežiūrą ir vykdymą.
2. Spręsti socialinės atskirties problemą, visų pirma didinant minimalių pajamų išmokų, minimalių senatvės pensijų ir neigaliųjų pajamų rėmimo adekvatumą. Gerinti švietimo ir mokymo, visų pirma žemos kvalifikacijos darbuotojų ir darbo ieškančių asmenų, kokybę ir didinti veiksmingumą, be kita ko, skatinant dalyvavimą profesinio rengimo ir mokymo bei suaugusiųjų mokymosi programose. Gerinti sveikatos priežiūros sistemos prieinamumą, kokybę ir išlaidų efektyvumą.
3. Vykdamas su investicijomis susijusią ekonominę politiką sutelkti dėmesį į inovacijas, aprūpinimą įperkamu būstu, transportą, ypač į jo tvarumą, efektyvų išteklių naudojimą ir efektyvų energijos vartojimą, energetikos tinklų jungtis ir skaitmeninę infrastruktūrą, atsižvelgiant į regioninius skirtumus.
4. Stiprinti viešojo sektoriaus, visų pirma vietos valdžios institucijų ir valstybės bei savivaldybių valdomų įmonių, atskaitomybę ir veiksmingumą, taip pat interesų konfliktų tvarką.

Priimta Briuselyje 2019 m. liepos 9 d.

Tarybos vardu
Pirmininkas
M. LINTILÄ

⁽⁸⁾ Pagal Reglamento (EB) Nr. 1466/97 5 straipsnio 2 dalį.